

ROGALAND NSF LOKALEN

NORSK SYKEPLEIERFORBUND - ÅRGANG 32 - NR 3, HØSTEN 2015

KLAR FOR LANDSMØTET

LANDSMØTET

2015

I dette nummeret kan du blant annet lese om:

- Synliggjøring av brukerkompetanse i psykisk helsevern
- Individuell aktiv omsorg - hva og hvordan?
- Doktorgrad på sykepleiens historie i Rogaland
- Min hverdag som hovedtillitsvalgt
- Pensjonistforum på tur til Røvær

SNART LANDSMØTE

Hvert fjerde år samles delegater fra hele landet til landsmøtet, Norsk Sykepleierforbunds høyeste organ. Delegasjonen fra Rogaland teller i år 14 engasjerte medlemmer – og den er godt i gang med sine forberedelser. Saksdokumenter leses, saker diskuteres og forslag og fremlegg planlegges – ingen skal kunne si at vi ikke møter godt forberedt!

Samtidig er det viktig at vi ikke dukker for langt ned i detaljene. Landsmøtet skal behandle saker som skal bidra til en fremtidsrettet politikk som står seg i de neste fire årene, og da må delegasjonen heve blikket og se inn i fremtiden etter beste evne.

NSF Rogaland fremmer en sak til årets landsmøte. Saken omhandler å få mer tid til å drive politisk arbeid i fylkene. Etter vår vurdering er det viktig at NSF's politikk må bli bedre kjent blant politikere, befolkningen og beslutningsmyndighetene. Våre medlemmer ønsker at NSF skal være mer synlige der beslutningene tas samtidig som lokalpolitikere gir uttrykk for at de ønsker NSF mer på banen som politisk aktør. Imidlertid kan det se ut som om lokale arbeidsgivere ikke ser nødvendigheten av å styrke denne delen av tillitsvalgtarbeidet, selv om det til syvende og sist faktisk er politikerne/styrene som er våre arbeidsgivere.

NSF Rogalands forslag innebærer å gi mer tid for tillitsvalgtapparatet til å drive politisk arbeid enn hva de ulike hovedavtalene gir grunnlag for når det gjelder frikjøpsressurser. Det kan vi gjøre gjennom «øremerkede midler». Det er avgjørende at tiden er forbeholdt organisasjonspolitisk arbeid og at arbeidsgivere ikke kan pålegge de tillitsvalgte å bruke denne tiden til andre formål.

Landsmøtet går av stabelen i Oslo andre uken i november, og delegatene fra det ganske land skal behandle flere saker enn den om økte politiske ressurser til fylkene. Fem lange dager til endes skal det

diskuteres. Vedtekter, prinsippprogram og innsatsområder for neste fireårsperiode skal vedtas. Det skal velges forbundsledelse, forbundsstyre og andre viktige verv i organisasjonen. Dere finner full oversikt over de ulike sakene på NSF's hjemmeside.

Personlig ser jeg spesielt frem til saken «Ny tid - nye roller». Det å se inn i fremtiden er vanskelig, men veldig inspirerende. Så vil landsmøte om fire år vurdere om vi har lyktes med arbeidet.

Det er fullt mulig å følge landsmøte via web-TV på nsf.no. Jeg håper å «se» deg der.

Nina Horpestad
Fylkesleder

ROGALAND

NSF LOKALEN – ISSN 0809-8190

Medlemsblad for Norsk Sykepleierforbund Rogaland, nr. 3. - oktober 2015, 32. årgang. Opplag ca 7700.

Besøksadresse: Møllegt. 37, 4008 Stavanger.

Postadresse: Møllegt. 37, 4008 Stavanger.

Telefon: 02409

Layout og trykk:

Flisa Trykkeri AS

E-post adresse: rogaland@nsf.no

Redaksjonsutvalg:

Nina Horpestad ansv., Solfrid Fuglseth, Arild Berland, Stina Gustafsson og Silje Anfinssen Østrem.

Forside:

NSF Rogalands landsmøtedelegasjon for Landsmøtet 2015. Delegatene Guro B. Ravndal og Erik André Nordeide var fraværende når bildet ble tatt. For øvrige navn, se artikkel i bladet.

En flott samling av medlemmer som har fått hedersnål for 50 års medlemskap.

NSF ROGALAND GRATULERER! HEDERSNÅL FOR OVER 50 ÅRS NSF-MEDLEMSKAP

«Hedersnålen viser at du er sykepleier og har vært medlem i Norsk Sykepleierforbund i minst 50 år. Den er laget i sølv og emalje. Nålen skal bæres godt synlig på venstre side av brystet. Norsk Sykepleierforbund er stolt av, og takknemlig for å ha medlemmer som har vært trofaste støttespillere i så lang tid. Nålen synliggjør lang og tro tjeneste, og den er et kvalitetsstempel du skal bære med stolthet.»

Inntil nylig var gullnålen for 30 års medlemskap det høyeste «ansiennitetsbeviset» et NSF-medlem kunne oppnå. Slik er det ikke lenger. NSF får et stadig økende antall pensjonistmedlemmer, medlemmer som med høy aktivitet og stort engasjement i forhold til sykepleiefaget og til NSF som organisasjon, er viktige bidragsyttere til å fremme NSF som merkevare.

Med dette som bakteppe vedtok forbundsstyret at det fra i år av skulle deles ut hedersnål for 50 års medlemskap. Ifølge medlemsregisteret har NSF Rogaland over 80 medlemmer som kan skilte med at de har vært NSF-medlemmer i 50 år eller lengre. Nærmere 30 takket ja da fylkesleder Nina Horpestad inviterte til utdeling av hedersnål på forsommeren.

Historisk

De som deltok på historiens første hedersnålutdeling på ærverdige Victoria hotell i Stavanger fikk oppleve en flott og verdig markering. Ingelin Testad fra SESAM (Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling) innledet med et engasjerende foredrag om senterets rolle og oppgaver. Innspillene fra salen var så mange at Testad valgte å være tilstede også under bespisningen for å delta i diskusjoner og gi tilbakemeldinger.

Når gode smørbrød og kake var fortært var det duket for ettermiddagens høydepunkt, det synlige beviset på et langt medlemskapsliv i NSF. Sammen med hedersnålen og diplommet fikk også æresgjestene med seg en blomst fra NSF Rogalands fylkesstyre.

NSF Rogaland takker dem alle for tilliten og gratulerer med hedersnålen.

- Synliggjør brukerkompetanse

MINE ERFARINGER KAN HJELPE ANDRE

Sykepleier Ellen Marie Harboe har tro på åpenhet. Harboe ønsker å formidle sine erfaringer med psykisk lidelse for å hjelpe pasienter og pårørende, og bidra til økt kunnskap hos helsepersonell. Det gjør hun blant annet ved å være en av Helse Stavangers erfaringsformidlere.

AV ARILD BERLAND, RÅDGIVER, NSF ROGALAND

Da NSF Lokalen inviterte seg selv til et intervju var ikke den 36 år gamle trebarnsmoren vanskelig å be. Fylkeskontoret hadde registrert at hun var blant de nær tyve erfaringsformidlerne som psykiatrisk divisjon ved Helse Stavanger presenterte på sine hjemmesider for å gjøre brukerkompetanse synlig på nett. Harboe håper tiltaket vil øke etterspørselen, og bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, det å leve med psykisk lidelse.

Syk i ung alder

Harboe hadde sin første – og foreløpig eneste – innleggelse ved psykiatrisk avdeling for tyve år siden.

«Jeg ble syk som 16-åring. Da var jeg innlagt i to måneder og ble diagnostisert med en stemningslidelse. Denne lidelsen har jeg levd med siden. Jeg har tatt sykepleierutdanning, giftet meg, vært gjennom tre svangerskap og tre fødsler og jeg har kombinert morsrollen med min jobb som sykepleier – alt mens jeg har vært under stabil poliklinisk oppfølging av min behandler», forteller en åpenhjertig Harboe til NSF Lokalen.

Bortsett fra det hun beskriver som alvorlige depresjoner i forbindelse med fødsler, har hun ikke vært nevneverdig plaget av det hun beskriver som ytre symptomer i løpet av alle disse årene. Det betyr ikke at det ikke har vært krevende og utfordrende i perioder – og det er nettopp disse erfaringene hun ønsker å dele med andre som skal leve med en psykisk lidelse.

«Jeg har vært heldig og har opplevd å få veldig god hjelp av systemet og har således gode erfaringer fra mine møter med hjelpeapparatet. Jeg har opplevd mestring til tross for begrensninger, og har lært meg hvilke grep og strategier som er kloke – og hvilke som er mindre kloke - i ulike hverdagsituasjoner», fastslår Harboe.

Hun presiserer at hun har hatt perioder med sykemeldinger, og da særlig i forbindelse med svangerskapene. I disse periodene

var samarbeid og åpenhet overfor egne ledere viktig for helbredelsesprosessen og retur til jobb.

Ba selv om å få bidra

Det sier kanskje sitt om hennes engasjement for åpenhet innenfor et fagfelt som tidvis blir forbundet med stigma, skam og skyld, at det var hun som tok kontakt med PsykOpp med ønske om å bidra med sin kompetanse.

«Jeg visste at jeg var ressurssterk i den forstand at jeg med min trygghet på den brukerkompetansen jeg har ervervet meg var jeg i stand til å formidle til andre. Videre hadde jeg erfart verdien pasienthistorier kan ha for pasienter, pårørende og helsepersonell. Etter å ha blitt intervjuet av daværende erfaringskonsulent Målfrid Frahm Jensen i Helse Stavanger fikk jeg grønt lys.

Det gikk ikke lang tid før jeg ble kontaktet og spurt om å holde foredrag for medisinerstudenter», sier Harboe. Hun opplever det som viktig og meningsfullt å formidle sine erfaringer til helsepersonell, men legger ikke skjul på at det er pasienter og deres pårørende som er hennes hjertebarn.

«Utvilsomt. Det er svært viktig å øke kompetanse og forståelse hos helsepersonell, men det sier seg nesten selv at det er de som lever med psykisk lidelse døgnet rundt, uke etter uke, som er de som har størst behov for å lytte til erfaringer fra andre som har vært, eller er i, en lignende situasjon.»

Individuell brukerkompetanse

Brukerkompetanse er ikke et entydig og avgrenset begrep. Det er like mange brukerkompetanser som det er brukere. Harboes erfaringer kan være svært nyttige for en målgruppe, mens andre kan ha større nytte av å høre andres erfaringer. På Helse Stavangers hjemmeside presenteres alle erfaringsformidlerne med sine respektive tema som er aktuelle som foredrag. Harboe presenteres der med følgende tema;

«Pasienterfaringer fra det å leve med bipolar lidelse, hvordan det er å være gravid/amme når en bruker medisiner, hvordan forholde seg til barn/partner når en er syk. Deler erfaringer fra 20 år med diagnosen».

På spørsmål om hva et foredrag rent praktisk innebærer, skisserer Harboe:

«Jeg tar for meg fasene i livet mitt i kronologisk orden. Jeg formidler mine erfaringer fra det å bli syk som 16-åring, om det å være innlagt, hvordan sykdommen påvirket samspillet med familie og omgivelser, symptomer og bruk av medisiner. Videre forteller jeg om de krevende periodene og hvordan jeg og familien møtte dem, men også om livet i de stabile periodene. Å formidle barnas reaksjoner når mor blir syk, og hvordan vi best kan møte disse reaksjonene er også en viktig del. Jeg lytter til innspillene fra pasienter og pårørende, og sammen diskuterer vi hvorvidt mine erfaringer kan være nyttige for akkurat deres situasjon. Personlig opplever jeg disse foredragene som svært meningsfulle, og tilbakemeldingene fra pasienter, pårørende og helsepersonell har så langt vært utelukkende positive.»

Noe for NSF Lokalens lesere?

Om noen av våre lesere ønsker å vite mer om de ulike erfaringsformidlerne og hvilke tema de tilbyr foredrag i, kan dere lese mer om det på Helse Stavangers hjemmesider. Alternativt kan dere kontakte Berit Lode Helland ved psykiatrisk divisjons FoU-enhet. Hun kan nås på telefon 51 51 56 25.

Tilbudet er rettet mot grupper, lag og foreninger og er ikke et individuelt tilbud som den enkelte pasient eller pårørende kan benytte seg av. Honorar og dekning av reiseutgifter avtales direkte med den enkelte erfaringsformidler.

NSF Lokalen takker Ellen Marie Harboe for at hun tok utfordringen med å synliggjøre dette viktige og flotte tilbudet på vegne av Helse Stavanger og de øvrige erfaringsformidlerne. Vi ønsker henne og alle hennes kollegaer lykke til med fremtidige oppdrag!

MIN HVERDAG SOM HOVEDTILLITSVALGT

GURO B. RAVNDAL, SANDNES KOMMUNE

Jeg er stolt over å bo og jobbe i Sandnes kommune. Byen vokser stadig, og nå er vi over 73 000 innbyggere her. Også NSF Sandnes vokser, og pr i dag har vi 361 medlemmer. Dette har resultert i at jeg fra 1.1.2016 har fått økt frikjøp fra 90% til 100% stilling i mitt verv som hovedtillitsvalgt.

Min arbeidshverdag er hektisk hverdag med mye møteaktivitet. Jeg er med i mange arbeidsgrupper hvor vi ser på organiseringer og nye løsninger på kommunens eksisterende tjenester, samt nye tilbud. Dessverre handler mye om økonomi. Kommunen har en stram økonomi, og rådmann har varslet store innsparinger i årene fremover. I min rolle blir det derfor viktig å ha stort fokus på faget og kvaliteten på våre sykepleiertjenester. En stor del av mitt arbeid går også på å sikre gode lønns og arbeidsvilkår for sykepleierne, slik at vi beholder dyktige fagfolk, samt at vi klarer å rekruttere nye sykepleiere til Sandnes. Sandnes opplever konkurranse fra nabo kommuner om å rekruttere sykepleiere. Det tenker jeg er positivt da konkurranse bidrar til at arbeidsgivere må tenke på hvordan de kan bruke lønn og arbeidsvilkår som virkemiddel for å rekruttere kompetanse.

Det er viktig for meg å være synlig for medlemmene, men også for politikere. Jeg er ofte til stede i Bystyresalen og på møtene i Helse og sosialutvalget. Der benytter jeg de mulighetene/kanalene jeg har tilgang til for å påvirke politikken i en retning som ansatte og brukere av kommunehelsetjenesten er tjent med.

Vi har mange flinke plasstillitsvalgte rundt på de ulike arbeidsplassene. Flere har lang erfaring både som sykepleier og tillitsvalgt, og jeg opplever at vi er et godt team med stort engasjement. I Sandnes er det mange engasjerte medlemmer, noe vi har fått bekreftet på de siste medlemsmøtene vi har hatt. Det gleder oss i tillitsvalgtapparatet!

Å være hovedtillitsvalgt er en litt annerledes jobb for en sykepleier. Ennå kjenner jeg på savnet av pasienten, men det å jobbe på «baksiden» av faget gir også mye mening!

ANNE KJERSTI HAVELAND, HÅ KOMMUNE

Hå er den sørligste kommunen på Jæren. Vi har nå ca 18 500 innbyggere, og er en kommune i stadig vekst.

NSF i Hå har pr nå 114 medlemmer, og jeg er frikjøpt i 31 % stilling for å ivareta disse. I utgangspunktet to korte dager på kontoret pr uke, men i praksis litt på jobb som hovedtillitsvalgt nesten hver dag. Enten med telefoner, mailer eller møter. Jeg har med meg tre plasstillitsvalgte, og sammen dekker vi nesten 30 arbeidssteder/avdelinger hvor det jobber sykepleiere. De plasstillitsvalgte tar en del mindre saker ute, men siden jeg som hovedtillitsvalgt er den eneste med frikjøp havner mye på mitt bord.

Jeg får være hovedtillitsvalgt i en kommune hvor det for tiden skjer mye på mange fronter, og som hovedtillitsvalgt er jeg involvert på mange måter og på mange plan. Jeg møter månedlig i rådmannens ledergruppe, har mer eller mindre jevnlig møter både med politikere, kommunalsjef og personal- og organisasjonssjef, og samarbeider ellers med ledere på alle nivå i organisasjonen. I tillegg har NSF et utstrakt samarbeid med de andre arbeidstakerorganisasjonene.

Hovedtillitsvalgt er involvert i blant annet kommunereform, prosesser rundt nybygg og restaurering av sykehjem, innkjøp av nytt turnussystem, lønnsforhandlinger, enkeltsaker med medlemmer og ikke minst i tilsettingssaker.

Enkeltmedlemmer tar stort sett kontakt når det er enkeltsaker som gjelder. Det kan være lønn, konflikter eller oppklaringer. Men tema som helligdagsarbeid, ansiennitetsstige og faglig forsvarlighet skaper også engasjement i vår kommune.

Uansett hva tema er, er det viktig for meg å være ryddig og åpen, og få til gode prosesser. Som tillitsvalgt er det i mange tilfeller en uenighet som er utgangspunktet. Enighet er ikke alltid oppnåelig, men om man kan ha gode dialoger og prosesser underveis, er det ofte mulig å finne gode løsninger sammen likevel.

Utover å forsøke så godt jeg kan å rekke over dette, er jeg opptatt av at vi trenger gode ledere. Skal avdelinger fungere godt, og arbeidstakere og pasienter ha det bra, må vi ha ledere med god kompetanse på ledelse og rammevilkår som gjør det mulig å være gode ledere.

Hå kommune vedtok nylig visjonen «Vi løfter i lag» med verdiene åpen, driftig og stolt som pilarer. Jeg er stolt av å være hovedtillitsvalgt i en kommune som på denne måten velger å si at de ønsker å stå sammen, og ser fram til å fortsette i vervet som hovedtillitsvalgt.

Fornøyde medlemmer av NSF
Rogalands Pensjonistforum foran
Skjoldblabua på Røvær.

PENSJONISTFORUM PÅ SOMMERTUR TIL RØVÆR

NSF Rogalands pensjonistforums sommertur gikk i år til Røvær, øya som ligger i havgapet vest for Haugesund.

AV GUNVOR MERKESDAL, STYREMEDLEM I NSF ROGALANDS PENSJONISTFORUM

Tide Buss hentet først turdeltagere fra Sandnes, før vi kjørte videre til Stavanger. Vi plukket også opp noen deltagere langs veien før kursen ble satt videre mot Haugesund. Vi var omkring 40 glade, forventningsfulle damer med på turen. Været ble dessverre ikke det vi kunne ønske oss, men tåke og regn la på ingen måter noen demper på stemningen i reisefølget.

Vel fremme på indre kai i Haugesund, gikk vi om bord i båten. Den tok oss trygt over til øya, selv om det nok gynget vel mye for noen. Når vi etter 25 minutters båttur gikk i land på Røvær kai ble vi møtt av Tordis Rasmussen, guiden vår denne dagen. Tordis har bodd på Røvær i hele sitt liv. Det første stedet hun tok oss med til var bedehuskapellet, som ble bygget i 1892. Her fikk vi høre historier fra øya og hvordan det er å bo og leve der nå.

Spesielt var det å høre historien om Røværsulykken, det tragiske forliset av en skøyte med 30 personer om bord 13. oktober 1899. Av øyas omlag 130 innbyggere, omkom 30 på vei hjem fra en begravelse i Haugesund. De fleste som omkom var menn, med det var også noen kvinner og noen få barn. Når skøyta var på vei over til Røvær brøt det løs en orkanaktig storm fra vest. Hva som hendte

om bord i båten finnes det ingen overlevende som kan vitne om, men dagen etter fløt vrakrester og hattetiner rundt inne ved land på Karmøy. Så å si hver familie i Røvær mistet en eller flere av sine.

Vi ble også vist en modell av øysamfunnet slik det var før ulykken. Denne befinner seg i Hiltahuset, Røværs eldste hus. Det er ingen som vet når huset ble bygget, men det ble brukt som skolehus fra 1880. Hiltahuset er i dag et museum som også viser rom fra denne tiden. Veien gikk videre til Skjoldblabua, som også er et gammelt hus. Det fungerer nå som salgsbod hvor de blant annet selger suvenirer.

Middagen fikk vi servert på Røvær Kulturhotell. Og alle var vi rikelig fornøyde med de berømte Røværkomlene.

På veien tilbake fra Haugesund kjørte vi innom Aksdal senter. Her hadde vi en god pause og vi fikk nystekt tebrød og kaffe.

På grunna v regn og tåke fikk vi ikke med oss utsiktsturen til Steinsfjellet, Haugesunds mest besøkte utsiktsplass. Vi takker alle for nok en fantastisk sommertur.

INDIVIDUELL AKTIV OMSORG PÅ EN DAGAVDELING

-erfaringer om muligheter for tilrettelegging

Jeg vil dele mine erfaringer med NSF Lokalens lesere om det å veilede helsepersonell i tilrettelegging av individuell aktiv omsorg på en dagavdeling. På avdelingen jeg vil beskrive ønsket lederen å gi de ansatte økt kompetanse på å lede aktiviteter knyttet til sang og musikk. Min oppgave som musikkterapeut var å lytte til pasientene og de ansattes sine ønsker og behov, gi støtte på det de allerede hadde utviklet og sammen skape nye aktiviteter som ga mulighet og rom for en individuell aktiv omsorg.

AV OLAUG SANDVE, MUSIKKTERAPEUT OG KURS I AKTIV OMSORG

Hva er aktiv omsorg?

«Aktiv omsorg er en tilpasset prosess som bidrar til optimalisering av helse, deltagelse og sikkerhet hvor formålet er opprettholdelse av livskvalitet for den enkelte i hele livsforløpet».

Denne begrepsavklaringen er hentet fra rapporten Aktiv omsorg – prioritering, kompetanse og kompetansebehov, en rapport utarbeidet av Senter for omsorgsforskning Sør (2012) på oppdrag fra Helsedirektoratet. Utgangspunktet var at Stortingsmelding 25 «Mestring, muligheter og mening» mer enn antydte at mange brukere av omsorgstjenestene lever passive liv og mange opplever ensomhet.

Pasientene kommer inn til et dekket frokostbord og alle finner sin plass. Praten går og de ansatte bidrar med hjelp og god stemning. Etter frokost finner de sine faste plasser i en halvsirkel i stua mens de ansatte dekker av bordet. Noen snakker med sidemannen mens andre er stille og kanskje venter på hva som skal skje.

Her er det samlet mellom 15 og 20 mennesker med ulik bakgrunn, ulike interesser og ressurser og ulik musikksmak. Fellesnevneren at disse ulikhetene er samlet i et rom samtidig. Kan det være en arena for optimalisering av helse, deltagelse og livskvalitet?

Kartleggingen

Jeg så tidlig utfordringene de ansatte hadde med å imøtekomme ulike individuelle behov og gi den enkelte en god opplevelse av å bli sett. Det var stor spredning både i ønsker for aktivitet og måten de ulike pasientene formidlet disse ønskene på. Noen hadde bare ønske om at det ikke skjedde noe nytt i dag heller.

Gjennom en målrettet kartlegging og bruk av et musikkpreferanseskjema fikk vi flere og mer utfyllende opplysninger om pasientenes livshistorie og musikksmak. Sammen med samtaler rundt måltidene og i gruppa ble vi bedre kjent med den enkelte bruker og kunne i større grad tilrettelegge for individuelle behov. Vi fikk informasjon om hva som gav entusiasme og mening og om hvilke muligheter det kunne gi i aktivitetene.

Aktiviteten

Deretter startet arbeidet med å utvikle en aktivitet som besto i å lytte/synge til innspilt musikk og etterpå åpne opp for samtale. Musikken valgte vi på bakgrunn av deres preferanser.

Det er tirsdag og klokka er 10.30. Alle sitter i en halvsirkel med cd-spilleren foran seg. En ansatt åpner med å fortelle en liten historie som Ivar Medaas har skrevet i cd-coveret om historien bak sangen «Da Daniel drog»: «Jakop Sande gret av begeistring då me song denne melodien for han. Etterpå tok me ein som eg hadde laga, men då reiste han seg og gjekk!»

Olaug Sandve

Vi spiller sangen og noen synger med. Så kommer bildene og minnene fra lignende opplevelser de har hatt og minner knyttet til selve sangen. Det blir en samtale der vi er innom tema om det å reise til sjøs og om å savne de som hadde reist. Vi snakker også om Jakob Sande og Ivar Medaas sitt forfatterskap, musikk og liv.

Musikk og identitet

Musikken kan gi oss tilgang til minner og opplevelser som vi kan dele med andre i et felleskap. Pasientene som møtes denne tirsdagen har mange felles referansepunkt som gjør at de kan dele historier etter å ha hørt Jakob Sande sin sang. Musikken åpner opp for samtalen.

Min erfaring er at det er lettere å lytte til andre i gruppa sine musikkfavoritter når en er trygg på at ens egen musikk også vil bli spilt og snakket om. Denne måten å jobbe på styrker den enkelte sin plass i gruppa og det gir personalet mulighet for å gi en individuell omsorg.

Helsepersonell sine ønsker, behov og ressurser

Jeg erfarte hvor krevende det er å tilrettelegge for individuell aktiv

omsorg på en dagavdeling og samtidig gi en god følelse av å være en del av et felleskap.

Endringsprosesser er krevende og vi opplevde motstand ved forandring på rutiner og innføring av nye aktiviteter. Prosessen ble lettere ved at en utenforstående var med. Jeg kunne støtte i prosessen ved å bidra til mer kunnskap og rom for refleksjon. Vi møtte skepsisen med å formidle betydningen av varierte aktiviteter som møtte ulike behov i gruppen.

Refleksjonen førte til at personalets ressurser ble tydeligere og de formidlet hvor de hadde sin styrke og interesse. Disse prosessene gav personalet mulighet til å utvikle og lede aktivitetene på en mer individuelt tilrettelagt måte enn tidligere. N år pasientene fikk tid på seg og nye opplevelser i aktivitetene og med hverandre, gav de uttrykk for glede over å få flere og mer varierte aktiviteter enn før. Deres arbeid ble også mer synlig for pårørende og andre fagpersoner.

Veiledningen gav personalet et faglig løft og en inspirasjon og trygghet til å utvikle dagtilbudet videre.

Haugesund Indremisjons
menighetssøstre (1957),
gjengitt i Adriansen, K.K. (2015).
*Et kvinneyrke tar form. Sykepleie i
Rogaland 1870–1970*. Med tillatelse
fra Karmsund folkemuseum –
fotosamlingen.

Kristin Kavli Adriansen (Foto: privat)

DOKTOGRAD PÅ VÅR HISTORIE

Kristin Kavli Adriansen har i en årrekke vært levende opptatt av sykepleiens historie – og da særlig fremveksten av sykepleieryrket i Rogaland. Arbeidet og forskningen resulterte i at hun før sommeren disputerte ved Universitetet i Bergen og at hun nå kan føye en PhD-tittel til sin signatur. NSF Lokalen har utfordret Adriansen til å skrive en artikkel om temavalget, forskningen og disputasen – en utfordring hun tok på strak arm.

AV FØRSTEAMENUENSIS KRISTIN KAVLI ADRIANSEN, UNIVERSITETET I STAVANGER

SYKEPLEIE I ROGALAND – FORMET I TID OG ROM

En doktoravhandling om den regionale sykepleiens etablering, fremvekst og betydning gjennom 100 år fra 1870–1970.

12. juni 2015 disputerte jeg med avhandlingen «Et kvinneyrke tar form. Sykepleie i Rogaland 1870–1970». Avhandlingen går ut fra Institutt for global helse og samfunnsmedisin ved det medisinsk-odontologiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

Disputasen markerte sluttstrek for mitt doktorgradsarbeid, men vil forhåpentligvis leve videre som et bidrag til å løfte frem sykepleie og sykepleieres samfunnsinnsats i vår del av landet – Rogaland. Mine stødige og kunnskapsrike veiledere, professor Aina Schiøtz og professor emerita Kari Martinsen, har vært uunnværlige læremestre gjennom hele prosessen, og jeg er dem stor takk skyldig.

Sykepleierutdanningen og sykepleierarbeidet i fylket gjennom 100 år er to sentrale omdreiningspunkt i avhandlingen, men jeg har tilstrebet et videre perspektiv knyttet til kjønn, kall og disiplinering. Her inngår også Rogalands religiøse kulturarv som bakteppe.

Pietistisk kristendom påvirket Rogalands kultur og sosiale utvikling på flere felt gjennom mange tiår. Dette faktum gjorde meg nysgjerrig. «Fikk pietismen innvirkning på «rogalandsk sykepleie»? Ja, men langt fra alene. Pietismens vekt på kall og streng selvdanning harmonerte riktignok med faglige idealer i sykepleien, og som diakonissesykepleien, Nightingaletradisjonen og Norsk Sykepleierforbund var «talerør» for. Slik synes det som at pietismen konserverte faglige idealer i Rogaland. Men på sin side, utløste samfunnsskapt helse- og sykdomsutfordringer behov for medisinsk behandling og faglært sykepleie, og sykepleien fikk også tette bånd til medisinen. Ønsket

om utdanning og arbeid blant enslige kvinner sørget dessuten for rekruttering til yrket. At sykepleie i det store og hele ble forstått som kvinneyrke, er uomtvistelig, regionalt som nasjonalt.

Systematisk arbeid med et stort og variert historisk kildemateriale og samtaler med 20 tidligere sykepleiere i fylket understreker at sykepleien i Rogaland for alvor fikk fotfeste etter 1900 og de påfølgende tiårene. Sykepleiere utgjorde således en uerstattelig arbeidsstyrke ved så vel fylkets sykehus som i distriktshelsetjenesten. I motsetning til andre steder i landet, ga verken den pietistiske lekmannsbevegelsen, offentlige myndigheter eller sykehuseiere opphav til formell sykepleierutdanning i Rogaland. Her var andre krefter langt mer virksomme. Den første treårige sykepleierskolen ble etablert i 1920 – som et verdslig kvinneinitiativ i regi av Stavanger Sanitetsforening. Den neste skolen ble startet av Stavanger Røde Kors i 1946. Begge skolene formet den lokale sykepleien gjennom tydelig vekt på kall og disiplin, men dyktiggjøring gjennom kunnskaper og ferdigheter var ufravikelig. Kallsforståelsen endret seg over tid, men kallets idé om å hjelpe, har holdt seg levende. Disiplinen ga riktignok opphav til strenge krav, men utviklet også handlingsdyktige sykepleiere.

Avhandlingens konklusjon peker på at sykepleiens skjæringspunkt synes å ligge mellom underordning og uavhengighet. Kjønn er et grunnleggende trekk ved sykepleien i Rogaland som ellers i landet, skapt av forventninger til et yrke preget av kvinnekallets verdier, uttalt i språket blant annet gjennom «søstertittelen» og andre ytre trekk i form av tekkelige og nesten heldekkende uniformer, og gjennom et kjønnsdelt hierarki i utdanning, i sykehus og delvis i distriktspleie.

NYTT FRA NSF ROGALAND

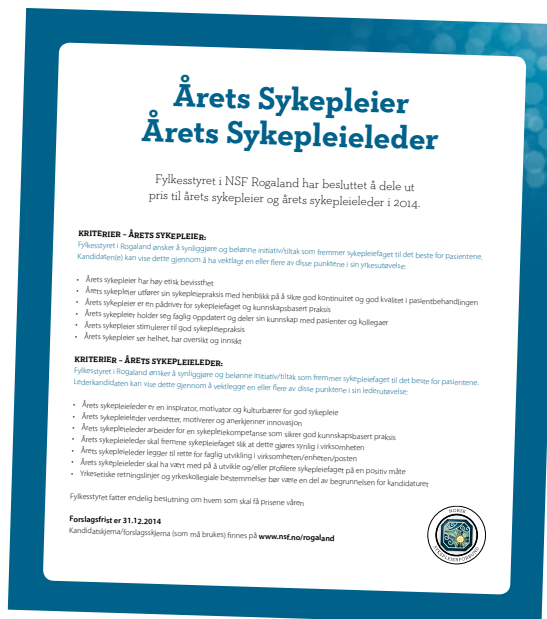
AV ARILD BERLAND, RÅDGIVER NSF ROGALAND

FYLKESSTYRET VIL FORTSETTE MED SYKEPLEIERPRISENE

Det nye fylkesstyret var samlet til møte rett før sommeren. En av sakene som var oppe til behandling var hvorvidt prisene for årets sykepleier og årets sykepleieleder skulle videreføres for innværende år. Bakgrunnen for debatten var at det kan være utfordrende å få medlemmer til å foreslå kandidater til disse prisene til tross for at det bør være mange egnede kandidater blant fylkets 8000 NSF-medlemmer.

Fylkesstyret vedtok at prisene skal deles ut også for 2015. Styret mener det er viktig å synliggjøre dyktige sykepleiere og sykepleieledere og at prisene representerer en oppmerksomhet og en merkevarebygging som bør styrkes. Fylkesstyret vurderer fortløpende hvordan vi kan få økt engasjement rundt prisene blant alle NSF Rogalands medlemmer. De vil på sitt møte i september også diskutere kriteriene og hvorvidt fylkesstyret skal ha en mer aktiv rolle som bl.a kan innebære å selv foreslå kandidater.

NSF Rogalands fylkesstyre ønsker høyt medlemsengasjement rundt sykepleierprisene for 2015.

Det vil bli utdelt sykepleiepriser i år også. Kriterier for 2015-prisene blir bekjentgjort i neste nummer av NSF Lokalen og på våre hjemmesider.

DELEGASJONEN I RUTE

Det nærmer seg november og Norsk Sykepleierforbunds Landsmøte 2015. NSF Rogalands delegasjon ble valgt på Fylkesmøtet i Haugesund i mars og er i full gang med møtevirsomhet og forberedelser.

På møte i juni ble fylkesleder Nina Horpestad valgt til leder for en delegasjon som består av 12 delegater og 6 varadelegater.

« Dette er en skikkelig bra gjeng. Vi har en god sammensetning hva gjelder både alder, kjønn, kompetanse og erfaring », sier Horpestad til NSF Lokalen.

I delegasjonens første møte gikk de grundig gjennom den foreløpige sakslisten. I det videre arbeidet vil de fordele ansvaret for de ulike sakene på grupper satt sammen av delegater med kompetanse, erfaring eller særskilt interesse for saksområdet. Delegasjonen vil ha fire delegasjonsmøter

Landsmøtedelegasjonen fra NSF Rogaland er klar for innsats;
Foran fra venstre; Nina Horpestad, Mette Øfstegaard, Julie Bråtveit, Gunn-Elin Rossland, Marit Hay Bak fra venstre. Åse Berit Rolland, Aud H. Riise, Peter Hee Andersen, Kjetil Andre Våge, Aud E. Salen og Solfrid Fuglseth. I midten; Anne Elisabeth Gaard Nielsen og Hilde Øverland Rusten(1.vara) Ikke til stede; Guro B. Ravndal og Erik Andre Nordeide.

utover høsten, hvorav det siste blir på landsmøtets åpningsdag 9. november.

NSF Lokalen ønsker landsmøtedelegasjonen lykke til med arbeidet – og et godt landsmøte!

Returadresse:
NSF Rogaland
Møllegata 37,
4008 Stavanger
ISSN 0809-8190

Invitasjon til julemøte for alle NSF pensjonister

TID/STED:

Tirsdag 8. desember kl. 12.00 – 14.00
Kiellandsalen, Radisson Atlantic hotell, Stavanger.

MÅLGRUPPE:

NSF-medlemmer som er pensjonister, uføretrygdet eller ute av tjeneste

PROGRAM:

Foredrag: «Senter for eldremedisin (SESAM) – hvem er vi og hva gjør vi?»

ved Kristin Aas Nordin, fag- og administrativ koordinator ved regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling

Beverting

Kunstnerisk innslag

Alle som oppfyller kriterier for målgruppen er hjertelig velkomne!

Det blir ikke sendt ut personlig invitasjon pr. post. Påmelding skjer til NSF Rogalands fylkeskontor på e-post: rogaland@nsf.no

eller på telefon 51 53 79 73 **innen 2. desember.**

Husk å oppgi medlemsnummer når du melder deg på.

PÅMELDINGEN ER BINDENDE.

PENSJONERT ELLER UFØRETRYGDET NSF-MEDLEM I ROGALAND? BLI MEDLEM I VÅRT PENSJONISTFORUM!

Vi er om lag 250 medlemmer, men har plass til flere! NSF Rogalands pensjonistforum skal legge til rette for sosialt fellesskap og være et informasjonsforum for sykepleiefaglige og aktuelle samfunnsprospørsmål gjennom foredrag og diskusjoner. Medlemskapet er gratis og du melder deg inn ved å ringe 02409, be om medlemstjenester og si at du vil bli medlem i NSF Rogalands pensjonistforum.